

Literaire bijlage bij
Mijn weekblad

Tussen droom en wekelijkheid

Clemens Brentano (1778-1842)

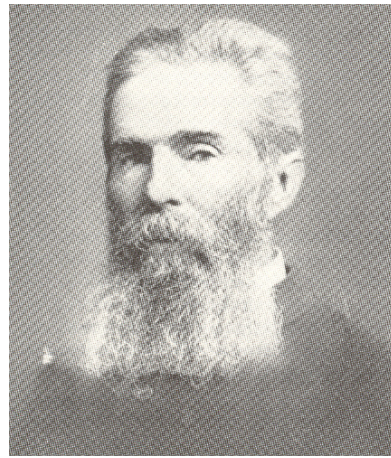
In het midden van de negentiende eeuw bewoog de literatuur zich tussen droom en werkelijkheid. In Duitsland vierden de schrijvers van sprookjes ware triomfen. Het was begonnen met de gebroeders Grimm (zie de aflevering over 1812). Ze kregen vele navolgers die allen in het *Huis met de honderd ramen* de revue passeerden, zoals Heinrich von Kleinst (1910), Adalbert von Chamisso (1813), Ernst Th. W. Hoffmann (1821), Wilhelm Hauff (1827) en Hans Christian Andersen (1835). Een van hun laatste volgelingen was Clemens Brentano, wiens bundel *Märchen* in 1846 verscheen. Ze zijn wat minder bekend dan die van Grimm en Andersen, vooral omdat ze wat minder geschikt zijn voor kinderen.

1846

Clemens Brentano *Die Märchen vom Rhein*

Die Märchen vom Rhein zijn vier vertellingen die Brentano tussen 1810 en 1812 schreef, maar tijdens zijn leven niet publiceerde. In 1846 gaf Görres de sprookjes uit. Er zijn drie vertellers, de molenaar Radlauf, vrouw Narzebille en een kleermaker uit Mainz. Zij moeten Vader Rhein elk met een sprookje vermaken om een in de Rijn verdronken geliefde (Ameley, Ameleychen en Garnwichserchen) weer tot leven te wekken.

In een ander sprookje van Clemens Brentano moet de edelknaap Bolleboosje voor zijn koning diverse opdrachten vervullen, o.a. het paard Snelvoet stelen van reus Labelang. Door zijn slimheid lukt hem dat, en als beloning mag hij met een prinses trouwen.

Herman Melville in 1885

Op het breukvlak van romantiek en realisme bewoog zich de Amerikaanse schrijver *Herman Melville* (1819 – 1891). Liever dan te putten uit zijn fantasie werd van hem gevraagd zich te beperken tot werkelijk beleefde avonturen. In zijn meest bekende verhaal over de jacht op de witte walvis (*Moby Dick*) verwerkte hij zijn belevenissen op een walvisvaarder, maar die gebruikte hij ook al in de eerste roman die zijn roem vestigde. In januari 1841 reisde hij als matroos mee op de walvisvaarder *Acushnet* naar het gebied van de Stille Zuidzee, maar hij vluchtte wegens de miserabele omstandigheden aan boord. Verscheidene weken verbleef hij onder de kannibalen op de Marquesas. Zijn boek hierover had onmiddellijk een groot succes.

1846

Herman Melville *Typee: a Peep at Polynesian Life*

Samen met nog een matroos, Toby, deserteerde de schrijver van de stoomboot *Dolly* in de Nukaheva Baai. Zijn bedoeling was asiel te zoeken bij de vriendelijk gezinde Happars, maar de twee verdwaalden. Ze kwamen terecht in de Typee vallei. Daar werden ze evenwel uitstekend ontvangen. Ze kregen zoveel te eten, dat ze het vermoeden kregen dat ze eigenlijk werden vetgemest. Behalve dan dat hun niet werd toegestaan te vertrekken, hadden ze niets te klagen. Na een maand werden de twee van elkaar gescheiden en werd Toby meegenomen door een passerend schip. Vier maanden lang leefde Melville een weelderig lui leventje in het aardse paradijs, niets te doen, voldoende te eten, bewaakt door een lijfwacht Lory-Kory en omringd door donkere schoonheden. Vooral de mooie Fayaway was erg op hem gesteld. Maar hij begon zich onnoemelijk te vervelen en hoewel Fayaway ontroostbaar was, slaagde hij er uiteindelijk in te ontkomen op een walvisvaarder uit Sydney die nog wel een mannetje kon gebruiken.